

Riktlinjer för ekonomistyrning i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning

Antagna av kommunfullmäktige 2018-12-12 § XX

Inledning

Den kommunala verksamheten och dess ekonomiska förvaltning regleras i stor omfattning av kommunallagen. Kommunens ekonomiska förvaltning styrs även av lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR) samt av annan normering och praxis inom ekonomiområdet.

Detta dokument är överordnat andra ekonomiska styrdokument.

Tillämpningsanvisningar för kommunens riktlinjer för ekonomistyrning finns i kommunens ekonomihandbok som utarbetats av kommunens centrala ekonomifunktion.

Alingsås kommun skiljer på skattefinansierad och avgiftsfinansierad verksamhet. Till avgiftsfinansierad verksamhet räknas VA-verksamheten och avfallsverksamheten. Allt övrigt definieras som skattefinansierad verksamhet i dessa riktlinjer.

Riktlinjerna berör inte den verksamhet som bedrivs i bolags- eller förbundsform.

Ekonomistyrning

Redovisning sker enligt Kommunal redovisningslag och övrig tillämplig lagstiftning, god redovisningssed och normering för kommunal sektor. Kommunens riktlinjer för ekonomistyrning är ett komplement till dessa lagar, rekommendationer och normeringar. De fastställer ramverket för det regelsystem efter vilken kommunstyrelsens ekonomiska styrning av kommunens verksamhet ska ske.

I Alingsås kommun tillämpas decentraliserad ekonomistyrning vilket innebär en hög grad av frihet för nämnderna men också ett stort ansvar.

Budget och anslag

Kommunfullmäktige fastställer den budget inom vilken verksamheten ska bedrivas och alla kostnader täckas.

Kommunfullmäktige beslutar årligen om en Flerårsstrategi för Alingsås kommun. Denna innehåller en rullande treårsplan för den kommunala verksamheten. Detta dokument är kommunens huvuddokument för att styra verksamhetens inriktning och omfattning. Det ska innehålla en finansiell plan och de mål kommunfullmäktige beslutar om för verksamheten.

Flerårsstrategin ska innehålla mål för god ekonomisk hushållning och de finansiella rapporterna ska visa på god ekonomisk hushållning. Detta innebär att ekonomiskt resultat ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag för respektive år.

Kommunen ska i samband med tertialuppföljningarna göra en uppföljning av den finansiella analysen som ligger till grund för beslutad flerårsstrategi, huruvida kommunen har god ekonomisk hushållning utifrån ett helhetsperspektiv.

Nämndernas ekonomiska anslag ska framgå av flerårsstrategin. Anslagen som ges på nettokostnadsnivå är begränsningen för verksamhetens omfattning.

Anslagen är bindande för nämnderna och nämnderna kan inte fritt föra medel mellan olika anslagsområden. Anslagen fördelas i så kallade kommunbidrag i en tolfedel per månad för varje år.

Skattefinansierad verksamhet:

En nämnd får inte förbruka mer resurser än vad den blivit tilldelad. Om detta ändå sker ska nämnden täcka underskottet inom två år. En åtgärdsplan ska i samband med boksluten föreläggas kommunstyrelsen för godkännande.

Nämnden ska säkerställa att nämndens beslut ryms inom tilldelad budget. Beredskap för kostnadsavvikelse mot budget och oförutsedda utgifter ansvarar nämnden för genom omprioriteringar och omfördelningar inom tilldelad budget. Principiella ställningstaganden och ärenden av större vikt ska alltid behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnden ska månadsvis besluta om en månadsuppföljning. Månadsuppföljningen ska expedieras till kommunstyrelsen. Nämnden får inte lägga fram en negativ prognos utan att samtidigt lägga fram en handlingsplan. Handlingsplanen ska ställas till kommunstyrelsen. Om kommunstyrelsen bedömer att handlingsplanen inte är fullgod ska ärendet beredas för beslut i kommunfullmäktige.

Om den skattefinansierade verksamheten avviker mot fastställda finansiella mål för god ekonomisk hushållning ska en övergripande handlingsplan omgående tas fram i samband med rapporttillfället.

Avgiftsfinansierad verksamhet

VA- och Avfallsverksamheterna utgör egna balansräkningsenheter från och med den 1 januari 2016 och ska särredovisas. Verksamheterna ska upprätta kompletta resultat-, balans- och finansieringsbudgetar för de kommande tre verksamhetsåren samt investeringsbudget för de kommande fem åren.

VA- och Avfallverksamheterna ska planeras och genomföras inom ramen för taxan, med målet att eventuella över- eller underuttag ska regleras mot brukarna inom en treårsperiod. Om det inte finns någon skuld till taxekollektivet att reglera ett underuttag mot ska underuttaget resultatföras innevarande år. Underuttaget ska täckas inom tre år.

VA- och Avfallsverksamheterna ska på sikt självfinansiera sina investeringar.

VA-kollektivet har upprättat en fond, enligt vattentjänstlagens § 30, där medel får avsättas till framtida nyinvesteringar om investeringen finns i en fastställd investeringsplan och den är kalkylerad samt att det framgår när medlen är avsedda att tas i anspråk och att planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek. Investeringen ska komma hela kollektivet tillgodo. Fonden ska tas i bruk inom en tioårsperiod och ska lösas upp i takt med att investeringen skrivs av (det vill säga matchar avskrivningarna).

Finansiellt mål för VA- och Avfallskollektivet

Avgiftskollektivet ska långsiktigt vara självfinansierat.

Investeringar

Alingsås kommun särskiljer investeringar utifrån flera olika perspektiv, dels om investeringen tillfaller avgifts- eller skattekollektivet dels anledningen till att investeringen sker.

Årets investeringar i skattefinansierad verksamhet exklusive Tillväxtprogrammet ska självfinansieras genom resultat och avskrivningar.

I normalfallet ska över- respektive underskott på investeringsbudgeten inte uppstå, men investeringsutrymmet bör prövas vid varje central uppföljning. Generellt sker ingen överföring till nästa års investeringsbudget.

Komponentavskrivning enligt RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar sker på nya investeringar från och med den 1 januari 2016.

Finansiering

Medelsförvaltningen i Alingsås kommun hanteras av kommunstyrelsen.

Alingsås kommuns finansförvaltning hanteras utifrån av kommunfullmäktige antagna riktlinjer och av kommunstyrelsen antagna anvisningar.

Alingsås kommuns centrala finansfunktion ska vara kommunens kontakt mot den finansiella marknaden och svara för kommunens bankkontakter. Upptagande av lån och utlåning av pengar får endast ske via den centrala finansfunktionen.

Finansiell leasing betraktas som lån.

Finansiellt handlingsutrymme

Kommunens kort- och långsiktiga betalningsförmåga ska säkerställas. Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Detta innebär att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Soliditeten exklusive utlåning till de kommunala bolagen bör vara oförändrad eller öka

Central hantering av intäkter och kostnader under finansieringens ansvar

Samtliga kapitalkostnader budgeteras och redovisas centralt under finansieringen från och med den 1 januari 2016. Överskrider enskild nämnd sin investeringsbudget med följd att kapitalkostnaderna ökar mer än fastställd plan, ska finansieringen kompenseras av berörd nämnd via direkt ramåterföring.

Taxe- och avgiftsnivåer

Samtliga nämnder ska årligen säkerställa korrekt nivå på taxe- och avgiftsnivåer i kommunen med syfte att självkostnadsprincipen ska gälla.

Finansiella mål

Sammanfattningsvis ska kommunens ekonomiska och finansiella planering präglas av långsiktighet och god ekonomisk hushållning. Varje generation ska så långt det är möjligt bära sina kostnader. Kommunen har utifrån ovanstående definierat följande finansiella mål för att nå god ekonomisk hushållning ur ett helhetsperspektiv:

Kortsiktiga mål

- Ekonomiskt resultat ska uppgå till minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.
- Årets investeringar i skattefinansierad verksamhet exklusive Tillväxtprogrammet ska självfinansieras genom resultat och avskrivningar.
- Nettokostnaderna ska inte öka snabbare än summan av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Långsiktiga mål

- Avvikelsen mellan redovisade nettokostnader och referenskostnader ska minska.
- Soliditeten exklusive utlåning till de kommunala bolagen bör vara oförändrad eller öka